P7_TA(2012)0127

EU:n ja Azerbaidžanin assosiaatiosopimusneuvottelut

Euroopan parlamentin päätöslauselma 18. huhtikuuta 2012 Euroopan parlamentin suosituksista neuvostolle, komissiolle ja Euroopan ulkosuhdehallinnolle EU:n ja Azerbaidžanin assosiaatiosopimusneuvotteluista (2011/2316(INI))

Euroopan parlamentti, joka

– ottaa huomioon meneillään olevat EU:n ja Azerbaidžanin neuvottelut assosiaatiosopimuksesta,

– ottaa huomioon neuvoston 10. toukokuuta 2010 antamat Azerbaidžania koskevat päätelmät, joissa hyväksyttiin neuvotteluohjeet,

– ottaa huomioon Azerbaidžanin ja Euroopan unionin välisen kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen, joka tuli voimaan 1. heinäkuuta 1999,

– ottaa huomioon 14. marraskuuta 2006 hyväksytyn Euroopan naapuruuspolitiikan (ENP) toimintasuunnitelman,

– ottaa huomioon Armenian, Azerbaidžanin ja Venäjän federaation presidenttien Moskovassa 2. marraskuuta 2008 allekirjoittaman julkilausuman,

– ottaa huomioon Armenian, Azerbaidžanin ja Venäjän federaation presidenttien Sotšissa 23. tammikuuta 2012 allekirjoittaman yhteisen julkilausuman,

– ottaa huomioon 7. toukokuuta 2009 Prahassa järjestetyssä itäisen kumppanuuden huippukokouksessa annetun yhteisen julkilausuman,

– ottaa huomioon 25. lokakuuta 2010 annetut ulkoasioiden neuvoston päätelmät itäisestä kumppanuudesta,

– ottaa huomioon Azerbaidžanin presidentin ja komission puheenjohtajan 13. tammikuuta 2011 allekirjoittaman yhteisen julkilausuman eteläisestä kaasukäytävästä,

– ottaa huomioon Varsovassa 29.–30. syyskuuta 2011 pidetyssä itäisen kumppanuuden huippukokouksessa annetun yhteisen julkilausuman,

– ottaa huomioon EU:n ja sen itäisten naapurimaiden parlamentaarisen edustajakokouksen (Euronest) 3. toukokuuta 2011 laaditun perustamisasiakirjan,

– ottaa huomioon korkean edustajan Catherine Ashtonin Azerbaidžanin ihmisoikeustilanteesta 20. toukokuuta, 27. toukokuuta ja 12. lokakuuta 2011 antamat lausunnot,

– ottaa huomioon päätöslauselmansa Azerbaidžanista ja erityisesti 12. toukokuuta 2011

antamansa päätöslauselman[1],

– ottaa huomioon Etyjin / demokraattisten instituutioiden ja ihmisoikeuksien toimiston 7. marraskuuta 2010 antaman lopullisen raportin parlamenttivaaleista,

– ottaa huomioon Euroopan neuvoston Venetsian komission 14.–15. lokakuuta 2011 hyväksymän lausunnon kansalaisjärjestöjä koskevan Azerbaidžanin tasavallan lainsäädännön yhteensopivuudesta ihmisoikeusnormien kanssa,

– ottaa huomioon Euroopan neuvoston Venetsian komission 16.–17. joulukuuta 2011 hyväksymän lausunnon poliittisista puolueista annettuun Azerbaidžanin tasavallan lainsäädäntöön tehtäviä tarkistuksia koskevasta lakiesityksestä,

– ottaa huomioon 20. toukokuuta 2010 antamansa päätöslauselman Etelä-Kaukasiaa koskevan EU:n strategian tarpeellisuudesta[2],

– ottaa huomioon Mustaamerta koskevasta EU:n strategiasta 20. tammikuuta 2011 antamansa päätöslauselman[3] ja uudesta poliittisesta lähestymistavasta Mustanmeren alueeseen 17. tammikuuta 2008 antamansa päätöslauselman[4],

– ottaa huomioon 25. toukokuuta 2011 annetun yhteisen tiedonannon "Uusi strategia muutostilassa olevia naapurimaita varten",

– ottaa huomioon Euroopan naapuruuspolitiikan uudelleentarkastelusta 7. huhtikuuta 2011[5] (itäinen ulottuvuus) ja 14. joulukuuta 2011[6] antamansa päätöslauselmat,

– ottaa huomioon 25. toukokuuta 2011 hyväksytyn komission edistymiskertomuksen Azerbaidžanista,

– ottaa huomioon Euroopan unionin erityisedustajan nimittämisestä Etelä-Kaukasiaan ja Georgian kriisiä varten 25. elokuuta 2011 annetun neuvoston päätöksen 2011/518/YUTP[7],

– ottaa huomioon Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksen nro 13/2010 eurooppalaisen naapuruuden ja kumppanuuden välineen (ENPI) tuloksista Etelä-Kaukasiassa,

– ottaa huomioon ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojelun tehokkuuden lisäämistä Azerbaidžanin tasavallassa koskevan uuden kansallisen toimintaohjelman, jonka Azerbaidžanin presidentti hyväksyi 27. joulukuuta 2011,

– ottaa huomioon Azerbaidžanin presidentin 26. joulukuuta 2011 allekirjoittaman

---

1 Hyväksytyt tekstit, P7_TA(2011)0243.
2 EUVL C 161 E, 31.5.2011, s. 136.
3 Hyväksytyt tekstit, P7_TA(2011)0025.
4 EUVL C 41 E, 19.2.2009, s. 64.
5 Hyväksytyt tekstit, P7_TA(2011)0153.
6 Hyväksytyt tekstit, P7_TA(2011)0576.
7 EUVL L 221, 27.8.2011, s. 5.

armahduksia koskevan asetuksen,

– ottaa huomioon työjärjestyksen 90 artiklan 4 kohdan ja 48 artiklan,

– ottaa huomioon ulkoasiainvaliokunnan mietinnön (A7-0071/2012),

A. katsoo, että Azerbaidžanilla on merkittävä asema Euroopan unionin itäisessä kumppanuudessa, ja ottaa huomioon, että Azerbaidžanin muutaman viime vuoden aikana kokema talouskasvu on ollut huomattavaa;

B. katsoo, että itäinen kumppanuus vahvistaa siihen osallistuvien maiden välisiä monenkeskisiä suhteita, myötävaikuttaa muutosta, uudistusta ja nykyaikaistamista koskeviin kysymyksiin liittyvien tietojen ja kokemusten vaihtoon ja tarjoaa Euroopan unionille lisää välineitä näiden prosessien tukemiseen;

C. ottaa huomioon, että itäinen kumppanuus tarjoaa poliittisen kehyksen kahdenvälisten suhteiden vahvistamiseen uusien assosiaatiosopimusten avulla ja että siinä otetaan huomioon EU:n ja kumppanimaan erityinen tilanne, molemminpuoliset edut ja tavoitteet sekä alueen vakauden ja demokraattisen kehityksen strateginen merkitys EU:lle;

D. katsoo, että Euroopan unionin itäisen kumppanuuden puitteissa ja kahdenvälisesti tehtävä parlamenttien yhteistyö on keskeinen tekijä EU:n ja Azerbaidžanin välisen edistyneen poliittisen yhteistyön kehittämisessä;

E. ottaa huomioon, että Azerbaidžanista on tullut EU:n merkittävä energiantoimittaja sekä erityisesti Keski-Aasiasta peräisin olevien energiavarojen tärkeä kauttakulkumaa ja että EU muodostaa Azerbaidžanille suuret energiamarkkinat; katsoo, että energiayhteistyön alalla on tapahtunut merkittävää edistymistä, mukaan lukien Azerbaidžanin tuki eteläiselle kaasukäytävälle;

F. katsoo, että Azerbaidžanilla on myönteinen asema ENP:n puitteissa ja että se myötävaikuttaa energian toimitusvarmuutta koskevien EU:n ongelmien ratkaisemiseen;

G. katsoo, että assosiaatiosopimukset muodostavat asianmukaiset puitteet suhteiden syventämiselle edistämällä poliittista liittoutumista, taloudellista yhdentymistä ja lainsäädännön lähentämistä EU:n kanssa ja kehittämällä kulttuurisuhteita sekä vaikuttamalla näin ollen merkittävästi demokratisoitumisprosessiin;

H. katsoo, että tässä suhteessa itäisen kumppanuuden monenkeskinen ulottuvuus täydentää kahdenvälistä kumppanuutta ja kuuluu siihen erottamattomasti; katsoo, että monenkeskisen kumppanuuden pitäisi kehittyä samanaikaisesti assosiaatiosopimuksista käytävien neuvottelujen kanssa, jotta edistettäisiin sopimusten täysimääräistä täytäntöönpanoa ja luotaisiin pohja aidolle alueelliselle yhteistyölle Euroopan naapuruuspolitiikan perustana olevien periaatteiden mukaisesti;

I. katsoo, että assosiaatiosopimuksen pitäisi tuoda konkreettisia etuja ja mahdollisuuksia Azerbaidžanin ja Euroopan unionin kansalaisille;

J. ottaa huomioon, että Euroopan unioni on määritellyt ihmisoikeudet, demokratian ja oikeusvaltion periaatteet ENP:n keskeiseksi sisällöksi;

K. ottaa huomioon, että Azerbaidžanin aktiivinen sitoutuminen yhteisiin arvoihin ja periaatteisiin, mukaan luettuina demokratia, oikeusvaltion periaate, hyvä hallinto ja ihmisoikeuksien kunnioittaminen, on olennaista, jotta prosessi saataisiin etenemään ja jotta assosiaatiosopimusta koskevat neuvottelut ja myöhempi täytäntöönpano olisivat tarkoituksenmukaisia; ottaa kuitenkin huomioon, että tällä hetkellä ollaan huolestuneita siitä, kunnioittaako nykyinen hallinto oikeusvaltion periaatteita ja poliittisten vastustajien sananvapautta;

L. ottaa huomioon, että Azerbaidžan on edistynyt nopeasti tieto- ja viestintätekniikan alalla erityisesti sähköisen hallinnoinnin osalta, mikä lisää julkisen hallinnon avoimuutta ja auttaa torjumaan korruptiota, helpottaa julkisten palvelujen ja tiedon saatavuutta ja vauhdittaa Azerbaidžanin demokratisoitumista;

M. ottaa huomioon, että Euronestin parlamentaarinen edustajakokous pitää toisen täysistuntonsa Bakussa huhtikuussa 2012; katsoo, että se tarjoaa mielekkään foorumin, jolla voidaan käsitellä demokratiaan, politiikkaan, energiaan, turvallisuuteen ja sosiaaliasioihin liittyviä kysymyksiä;

N. ottaa huomioon, että EU kunnioittaa suhteissaan Armeniaan ja Azerbaidžaniin itsemääräämisoikeuden ja alueellisen koskemattomuuden periaatteita ja että lähestymistavassaan alueellisten konfliktien ratkaisemiseen se kannattaa Helsingin päätösasiakirjan perusperiaatteita; katsoo, että ratkaisematon Vuoristo-Karabahin konflikti heikentää Etelä-Kaukasian alueen vakautta ja kehitystä ja vaikeuttaa Euroopan naapuruuspolitiikan täysitehoista kehittymistä; ottaa huomioon, että EU ilmoitti yhteisessä tiedonannossaan "Uusi strategia muutostilassa olevia naapurimaita varten", että sen pyrkimyksenä on osallistua aiempaa ennakoivammin konfliktien ratkaisemiseen Etelä-Kaukasiassa ja lisätä tukeaan luottamusta lisääville toimille ja valmiuttaan tehostaa osallistumistaan foorumeilla, joilla se ei ole vielä edustettuna, esimerkiksi Etyjin Minskin ryhmässä;

O. katsoo, että Euroopan unionin erityisedustaja Etelä-Kaukasiassa on tärkeässä asemassa alueen konfliktin rauhanomaisen ratkaisemisen edistämisessä;

P. ottaa huomioon, että Azerbaidžan on erittäin sitoutunut monenväliseen parlamentaariseen yhteistyöhön Euronestin parlamentaarisessa edustajakokouksessa ja että se on ensimmäinen itäinen kumppanuusmaa, joka isännöi tämän edustajakokouksen täysistuntoa (Bakussa 2.–4. huhtikuuta 2012);

Q. katsoo, että Azerbaidžanin valitseminen Yhdistyneiden kansakuntien turvallisuusneuvostoon kaudeksi 2012–2013 tarjoaa hyvän tilaisuuden lisäneuvotteluihin ja maan politiikanalojen mukauttamiseen EU:n yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan (YUTP) julkilausumiin kansainvälisen rauhan ja vakauden edistämiseksi edelleen;

1. suosittaa neuvostolle, komissiolle ja Euroopan ulkosuhdehallinnolle, että niiden on

   (a) taattava, että assosiaatiosopimus on kattava ja eteenpäin suuntautunut kehys suhteiden tulevalle kehittämiselle Azerbaidžanin kanssa ja että se edistää poliittista liittoutumista, talouden lähentymistä ja lainsäädännön lähentämistä ja

kuvastaa suhdetta, jota sekä Euroopan unioni että Azerbaidžan ovat päättäneet kehittää;

(b) varmistettava, että Etelä-Kaukasiaa koskevan EU:n strategian tarpeellisuudesta 20. toukokuuta 2010 annetussa Euroopan parlamentin päätöslauselmassa esitettyjen vaatimusten sekä 10. heinäkuuta 2009 annetussa l'Aquilan yhteisessä julkilausumassa vahvistettujen Etyjin Minskin ryhmän perusperiaatteiden mukaisesti EU:n ja Azerbaidžanin sekä EU:n ja Armenian välisistä assosiaatiosopimuksista käytävät neuvottelut yhdistetään uskottaviin sitoumuksiin huomattavasta edistymisestä Vuoristo-Karabahin konfliktin ratkaisemisessa, mukaan lukien esimerkiksi luottamusta lisäävät toimet kuten yleinen demilitarisointi, tarkka-ampujien poistaminen tulitaukolinjalta, Armenian joukkojen vetäminen pois Vuoristo-Karabahia ympäröiviltä miehitetyiltä alueilta ja alueiden palauttaminen Azerbaidžanin valvontaan, aktiivinen välikohtausten ehkäisy ja tulitaukolinjalla tapahtuneiden tulitauon rikkomistapausten tutkinta, kaikkien maan sisäisten pakolaisten ja muiden pakolaisten oikeus palata kotipaikkoihinsa ja tiloilleen sekä kansainväliset turvatakuut, joihin kuuluu todellinen monikansallinen rauhanturvaoperaatio, jotta voitaisiin luoda asianmukaiset ja sovitut edellytykset Vuoristo-Karabahin lopullista asemaa koskevalle tulevalle oikeudellisesti sitovalle tahdonilmaukselle;

(c) sisällytettävä assosiaatiosopimukseen erityisesti tiedotusvälineiden vapauden sekä sananvapautta ja kokoontumis- ja yhdistymisvapautta koskevien oikeuksien osalta ihmisoikeuksien suojelua ja edistämistä koskevia lausekkeita ja vertailukohtia, joissa näkyvät Azerbaidžanin perustuslaissa ja korkeimmilla kansainvälisillä ja eurooppalaisilla normeilla vahvistetut periaatteet ja oikeudet ja jotka perustuvat mahdollisimman laajasti Euroopan neuvoston ja Etyjin kehyksiin, joihin Azerbaidžan on sitoutunut; kehotettava Azerbaidžanin hallitusta panemaan täytäntöön nämä sitoumukset ja taattava, että neuvotteluissa otetaan täysimääräisesti huomioon, että maan sisäisten pakolaisten ja muiden pakolaisten oikeudet ja toimeentulo on turvattava;

(d) katsottava EU:n läsnäolon Etyjin Minskin ryhmässä vahvistavan EU:n osallistumista Armenian ja Azerbaidžanin välisen konfliktin ratkaisemiseen;

(e) korostettava assosiaatiosopimuksessa kansalaisten perusoikeuksien ja -vapauksien takaamisen merkitystä kokoontumis- ja yhdistymisvapaus mukaan lukien, ja oikeutta yksityisomaisuuteen, kansalaisyhteiskunnan kehittämistä, oikeusvaltion periaatetta, korruption jatkuvaa torjuntaa, poliittista moniarvoisuutta ja tiedotusvälineiden ja oikeuslaitoksen riippumattomuutta;

(f) korostettava assosiaatiosopimuksessa sen merkitystä, että Azerbaidžanin tasavalta noudattaa täysimääräisesti Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomioita;

(g) painotettava assosiaatiosopimuksessa poliittisten vastustajien sananvapauden takaamisen ratkaisevaa merkitystä ja korostettava, että tiiviimmät suhteet EU:n kanssa ovat riippuvaisia siitä, että Azerbaidžanin viranomaiset noudattavat oikeusvaltion periaatteita sekä varmistavat oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin

kaikille vangeille ja ehdottoman vapauttamisen kaikille poliittisin perustein vangituille;

(h) avustettava Azerbaidžanin parlamenttia sekä teknisesti että taloudellisesti, jotta se voi täysimääräisesti kehittää perustuslailliset toimintonsa, elimensä ja palvelunsa tehostettu vuorovaikutus kansalaisyhteiskunnan kanssa mukaan lukien;

(i) tuettava kehitysapuohjelmia, joilla pyritään parantamaan pakolaisten ja kotiseudultaan siirtymään joutuneiden henkilöiden elinoloja Azerbaidžanissa;

(j) sisällytettävä sopimukseen lausekkeita, jotka käsittelevät ihmisoikeuksien puolustajien suojelua ja jotka ovat ihmisoikeuksien puolustajia koskevien Euroopan unionin suuntaviivojen mukaisia;

(k) kehotettava Azerbaidžanin viranomaisia takaamaan, että Bakussa käynnissä olevissa rakennustöissä, joiden katsotaan osittain liittyvän tulossa oleviin Eurovision laulukilpailuihin, noudatetaan voimassa olevaa lainsäädäntöä ja että asukkaiden uudelleen asuttaminen toteutetaan avointen ja läpinäkyvien oikeudellisten menettelyjen mukaisesti; ilmaisee huolensa siitä, että hallitus arvostelee enenevässä määrin ihmisoikeusaktivisteja, jotka pyrkivät käyttämään mainittua kulttuuritapahtumaa hyväkseen maan demokratia- ja ihmisoikeustilanteen parantamiseksi;

(l) vaadittava myöntämään viisumi poliittisia vankeja käsittelevälle Euroopan neuvoston parlamentaarisen yleiskokouksen (PACE) erityisraportoijalle, jotta tämä pääsisi vierailemaan maassa valtuutuksensa nojalla;

(m) ilmaistava huolensa ihmisoikeus- ja nuorisoaktivistien pidätysten yleistymisestä, kansalaisjärjestöjen ja poliittisten puolueiden rekisteröintiin liittyvistä ongelmista sekä sanan- ja kokoontumisvapauteen ja internetin vapauteen liittyvästä pelottelusta ja rajoituksista ja asetettava näillä aloilla arviointiperusteita ja määrättävä sopimuksen täytäntöönpanon lykkääminen, mikäli kyseisiä arviointiperusteita ei täytetä;

(n) kehotettava Azerbaidžanin viranomaisia antamaan syrjinnän vastaista lainsäädäntöä, jolla kielletään seksuaaliseen suuntautumiseen ja sukupuoli-identiteettiin perustuva syrjintä kaikilla aloilla;

(o) saatettava assosiaatiosopimuksen tavoitteet yhteisen tiedonannon "Uusi strategia muutostilassa olevia naapurimaita varten" mukaisiksi ja annettava siten Azerbaidžanin kansalaisjärjestöille mahdollisuus suorittaa hallituksen uudistuksia ja sitoumuksia koskevaa sisäistä valvontaa ja varmistaa, että hallitus saatetaan niistä aiempaa paremmin vastuuseen;

(p) varmistettava assosiaatiosopimuksen ja kansainvälisen lainsäädännön periaatteiden – erityisesti YK:n peruskirjassa, Helsingin päätösasiakirjassa ja Etyjin puitteissa määriteltyjen periaatteiden, nimittäin voimankäytöstä pidättymisen, alueellisen koskemattomuuden sekä itsemääräämisoikeuden – keskinäinen johdonmukaisuus ja varmistettava, että kun sopimus tehdään, sitä

sovelletaan Azerbaidžanin koko alueeseen;

(q) vahvistettava Euroopan unionin konfliktinratkaisu- ja sovitteluvalmiuksia ja omaksuttava aktiivisempi ja vaikuttavampi rooli konfliktin osapuolten välisen luottamuksen lisäämiseksi muun muassa avustamalla niitä EU:n rahoittamilla luottamusta lisäävillä hankkeilla, joilla pyritään lisäämään kansan tukea vastavuoroisille myönnytyksille ja rauhanomaiselle ratkaisemiselle; painotettava tässä yhteydessä, että EU:n edustajien on saatava ehdoton pääsy Vuoristo-Karabahiin ja ympäröiville miehitetyille alueille; vaadittava EU:lle vahvempaa asemaa Vuoristo-Karabahin konfliktin ratkaisemisessa tukemalla sellaisten luottamusta lisäävien toimien täytäntöönpanoa, jotka lähentävät Armenian ja Azerbaidžanin yhteisöjä toisiinsa ja levittävät rauhaa, sovintoa ja luottamusta kaikkien osapuolten keskuudessa;

(r) suhtauduttava myönteisesti Etyjin Minskin ryhmän yhteispuheenjohtajien ja osapuolten tekemään työhön perusperiaatteita koskevan sopimuksen aikaansaamisen edistämiseksi ja kehotettava jatkamaan tämän työn tukemista; korostettava, että sekä Azerbaidžanin että Armenian pitäisi ryhtyä asianmukaisiin toimenpiteisiin sen varmistamiseksi, että Minskin ryhmän alustamina tehdyt päätökset Vuoristo-Karabahin konfliktia koskevan rauhanomaisen ratkaisun aikaansaamiseksi ja vahvistamiseksi toteutetaan täysimääräisesti ja oikea-aikaisesti; harkittava EU:n suoraa ja aktiivisempaa osallistumista Minskin ryhmään;

(s) kehotettava Armenian ja Azerbaidžanin johtajia toimimaan vastuullisesti, lieventämään lausuntojaan ja välttämään lietsovia julistuksia valmistellakseen maaperää aidolle vuoropuhelulle kaikilla yhteiskunnan tasoilla, jotta yleisö hyväksyisi ja ymmärtäisi täysin kokonaisvaltaisen ratkaisun edut, ja avatakseen siten tietä tehokkaille luottamusta lisääville toimille;

(t) ilmaistava huolensa sotilasvoimien vahvistamisesta alueella ja erityisesti Azerbaidžanin korkeista sotilasmenoista ja kehotettava jäsenvaltioita tässä suhteessa lopettamaan aseiden ja ammusten toimittaminen sekä Azerbaidžanille että Armenialle Etyjin helmikuussa 1992 esittämän pyynnön mukaisesti niin kauan kuin kyseiset kaksi osapuolta eivät ole sopineet kokonaisvaltaisesta ratkaisusta ja allekirjoittaneet sitä;

(u) korostettava tarvetta tehdä myös jatkossa kaikki mahdollinen itäisen kumppanuuden puitteissa Armenian ja Azerbaidžanin poliittisen ja talouden lähentymisen aikaansaamiseksi ja vakiinnutettava alueellinen konfliktin ratkaiseminen lujasti tämän olennaiseksi osaksi;

(v) korostettava, että sadattuhannet maan sisäiset ja muut pakolaiset, jotka pakenivat kodeistaan Vuoristo-Karabahin sodan aikana tai sen seurauksena, ovat edelleen pakolaisina ja heiltä on evätty heidän oikeutensa, muun muassa oikeus palata kotiin, omistusoikeudet ja oikeus henkilökohtaiseen turvallisuuteen – näitä oikeuksia olisi kunnioitettava ehdoitta, ja ne olisi järjestettävä viipymättä; kehotettava komissiota ja jäsenvaltioita jatkamaan ja lisäämään EU:n apua ja taloudellista tukea Azerbaidžanille kotiseudultaan siirtymään joutuneiden henkilöiden tilanteen ratkaisemiseksi;

(w) korostettava, että assosiaatiosopimusta on käytettävä perustana alueellisten synergioiden ja yhteistyön edistämiseen; korostettava demokraattisen moniarvoisen kehityksen ja konfliktinratkaisun toisiaan vahvistavia yhteyksiä ja varmistettava, että assosiaatiosopimus sisältää ehtoja, jotka edistävät viisumipalvelujen tarjoamista kaikille Etelä-Kaukasian maista tuleville henkilöille;

(x) täsmennettävä, miten alueella toteutettavien EU:n aloitteiden eli itäisen kumppanuuden ja Mustanmeren synergian välistä huomattavaa täydentävyyttä on määrä hyödyntää;

(y) kehotettava Turkkia toimimaan rakentavassa tehtävässä Vuoristo-Karabahin konfliktin ratkaisemisessa ja hoitamaan velvollisuutensa alueella;

(z) varmistettava, että assosiaatiosopimuksen kauppaosiosta voidaan kehittää pitkälle menevä ja laaja-alainen vapaakauppa-alue heti, kun Azerbaidžan täyttää kaikki tarvittavat ehdot, mukaan luettuna WTO:hon liittyminen ja ihmisoikeussitoumusten täyttäminen, ja tarjottava tässä tarkoituksessa tarpeellista teknistä apua, jotta Azerbaidžan voi valmistautua neuvotteluihin, ja kannustettava vaadittujen uudistusten hyväksymiseen;

(aa) vaadittava Azerbaidžania allekirjoittamaan ja ratifioimaan kansainvälisen rikostuomioistuimen Rooman perussääntö;

(ab) kehotettava Azerbaidžanin viranomaisia allekirjoittamaan ja ratifioimaan jalkaväkimiinojen käytön, varastoinnin, tuotannon ja siirron kieltämistä ja niiden hävittämistä koskevan yleissopimuksen sekä rypäleammuksia koskevan yleissopimuksen;

(ac) taattava ripeät neuvottelut viisumien saannin helpottamisesta ja takaisinottosopimuksista ihmisten välisten yhteyksien edistämiseksi ja käsiteltävä nuorten ja akateemista liikkuvuutta ensisijaisena tavoitteena; edistettävä laittoman maahanmuuton torjuntaa ja varmistettava, että turvapaikkaa koskevat määräykset ovat etenkin ihmisoikeuksien osalta täysimääräisesti kansainvälisten velvoitteiden, sitoumusten ja EU:n normien mukaisia;

(ad) korostettava voimakkaan nuorisoalan rakentamisen ja kehittämisen merkitystä ja suhtauduttava tässä suhteessa myönteisesti valtion ohjelmiin, jotka tarjoavat apurahoja ulkomailla opiskelua varten;

(ae) kehotettava Azerbaidžania välttämään Azerbaidžaniin haluavien armenialaista syntyperää olevien kolmansien maiden kansalaisten viisumiasioiden vaikeuttamista ja poistamaan Armeniaan suuntautuvia kansainvälisiä puheluja koskevan kiellon;

(af) kannustettava laajaa alakohtaista yhteistyötä EU:n ja Azerbaidžanin välillä, ja selitettävä erityisesti sääntelyn lähentämisen hyödyt ja edistettävä sitä sekä tarjottava kyseistä tarkoitusta varten tarvittavaa teknistä apua;

(ag) kannustettava Azerbaidžanin viranomaisia vauhdittamaan Kansainvälisen työjärjestön (ILO) keskeisten yleissopimusten täytäntöönpanoa;

(ah) edistettävä avoimuutta julkisen talouden hoidossa ja parannettava julkisia hankintoja koskevaa lainsäädäntöä hyvän hallinnon ja avoimen päätöksenteon edistämiseksi huomattavasti; suhtauduttava tässä suhteessa myönteisesti Azerbaidžanin osallistumiseen kaivannaisteollisuuden avoimuusaloitteeseen, joka tähtää öljy- ja kaasutulojen avoimuuden lisäämiseen, ja valvottava, että Azerbaidžanin hallitus noudattaa velvoitettaan julkaista julkista taloutta koskevia tietoja tiedonsaantioikeudesta annetun lainsäädännön nojalla;

(ai) ryhdyttävä tarpeellisiin toimiin, jotta assosiaatiosopimukseen sisällytetään säännöksiä, joiden nojalla Azerbaidžan voi osallistua yhteisön ohjelmiin ja virastoihin keinona edistää Euroopan yhdentymistä kaikilla tasoilla;

(aj) suhtauduttava myönteisesti Azerbaidžanin viranomaisten tekemiin oikeuslaitosta koskeviin uudistuksiin, joiden on tarkoitus varmistaa tuomareiden suurempi riippumattomuus, parantaa valinta- ja nimitysmenettelyjä, poistaa oikeuslaitokseen liittyvä korruptio ja alttius toimeenpanovallan vaikutukselle; tunnustettava, että asianmukainen lainsäädäntö, myös asianajajia koskeva laki, on annettu; kannustettava vastuussa olevia viranomaisia jatkamaan lainsäädännön täytäntöönpanoa korruption kitkemiseksi ja keskittymään korkean tason korruptiotapauksiin sekä parantamaan merkittävästi julkisten menojen ja poliittisten puolueiden rahoituksen avoimuutta; korostettava tarvetta lisätä oikeuslaitoksen riippumattomuutta, tehokkuutta ja resursseja; tuotava uudelleen esiin, että tuomioistuinjärjestelmän on tärkeää toimia ilman poliittista painostusta; korostettava tarvetta saada aikaan vakuuttavia tuloksia tuomareiden ja virallisten syyttäjien palvelukseenotossa ja nimittämisessä yhdenmukaisiin, avoimiin, objektiivisiin ja kansallisesti sovellettaviin vaatimuksiin perustuvia valintajärjestelmiä soveltaen ja luoda syytteitä ja tuomioita koskeva täytäntöönpanon valvontakirjanpito, jonka avulla voidaan mitata edistymistä; vaadittava yhtenäistämään oikeuskäytäntöä, jotta voidaan varmistaa ennakoitavissa oleva oikeusjärjestelmä ja julkinen luottamus siihen;

(ak) perustettava EU:n alueiden ja melko autonomisten kansallisia vähemmistöjä sisältävien paikallisyhteisöjen välisiä ystävyystoimintaohjelmia;

(al) korostettava kestävän talouden tarvetta edistämällä myös sen monipuolistamista; edistettävä avoimuuden ja läpinäkyvyyden lisäämistä energia-alalla ja varmistettava, että sen kehittäminen toteutetaan kansainvälisten ympäristönormien mukaisesti; tuettava uusiutuvan energian markkinoiden kehittämistä; korostettava vastaavan ympäristölainsäädännön tarvetta;

(am) korostettava EU:n ja Azerbaidžanin energia-alan yhteistyön merkitystä EU:n energiansaannin ja sen toimitusreittien monipuolistamisessa; muistutettava tässä yhteydessä kaasutoimituksia koskevasta yhteisestä julkilausumasta, jonka Euroopan komission puheenjohtaja José Manuel Barroso ja Azerbaidžanin presidentti Ilham Alijev allekirjoittivat Bakussa 13. tammikuuta 2011 ja joka on merkittävä askel eteläisen kaasukäytävän toteuttamisessa sekä annettava kiitosta Azerbaidžanin ponnisteluille sellaisten pilottihankkeiden edistämisessä kuten

Bakun, Tbilisin ja Ceyhanin sekä Bakun, Tbilisin ja Erzurumin välisen putken rakentaminen AGRI-hankkeen toteuttamisen yhteydessä;

(an) korostettava Azerbaidžanin ainutlaatuisen maantieteellisen sijainnin merkitystä, koska se mahdollistaa EU:n ja Keski-Aasian maiden välisen suoran ja esteettömän kauttakulkuyhteyden; suhtauduttava myönteisesti ponnisteluihin kehittää Kaspianmeren alueen kauttakulkuyhteistyötä Kazakstanin kanssa ja tutkia tapoja aloittaa vastaava yhteistyö Turkmenistanin kanssa; suhtauduttava myönteisesti 12. syyskuuta 2011 allekirjoitettuun neuvoston antamaan valtuutukseen tehdä Kaspianmeren alueen putkihanketta koskeva oikeudellisesti sitova sopimus EU:n, Azerbaidžanin ja Turkmenistanin välillä;

(ao) varmistettava, että EU:n huomio keskittyy myös jatkossa Azerbaidžanin kanssa tehtävän energia-alan yhteistyön kehittämiseen ja EU:n kestävään tukeen; tarjottava teknistä apua vaihtoehtoisista ja uusiutuvista energialähteistä vastaavalle Azerbaidžanin valtion virastolle Azerbaidžanin auttamiseksi monipuolistamaan energiavarojaan, edistämään energiatehokkuutta ja noudattamaan ilmastonmuutosta koskevia EU:n tavoitteita;

(ap) löydettävä keinoja edistää vuoropuhelua ja alueellista yhteistyötä tukemalla alueellisen ympäristökeskuksen kaltaisia järjestöjä rajat ylittävillä hankkeilla, joihin osallistuu kansalaisjärjestöjä, paikallisyhteisöjä ja sidosryhmiä Armeniasta, Azerbaidžanista ja Georgiasta;

(aq) sisällytettävä assosiaatiosopimukseen vahva parlamentaarinen ulottuvuus, jolla taataan Milli Mejlisin ja Euroopan parlamentin täysimääräinen osallistuminen ja tehostetaan Euronestin parlamentaarisen edustajakokouksen toimintaa;

(ar) otettava Euroopan parlamentti täysimääräisesti mukaan assosiaatiosopimuksen täytäntöönpanoon ja valvontaan; laadittava assosiaatiosopimuksen täytäntöönpanolle selkeitä mittapuita ja säädettävä seurantamekanismeista, mukaan luettuna Euroopan parlamentille annettavat määräaikaiskertomukset;

(as) annettava Azerbaidžanille aiempaa paremmin kohdennettua teknistä tukea, jotta se voi täyttää assosiaatiosopimusta koskevista neuvotteluista ja sen täysimääräisestä täytäntöönpanosta johtuvat sitoumuksensa, jatkamalla kokonaisvaltaisten instituutioiden kehittämisohjelmien tarjoamista;

(at) kannustettava EU:n neuvotteluryhmää jatkamaan yhteistyötä Euroopan parlamentin kanssa ja antamaan saavutetusta edistyksestä jatkuvaa dokumentoitua palautetta SEUT-sopimuksen 218 artiklan 10 kohdan mukaisesti, jossa määrätään, että parlamentille on tiedotettava välittömästi ja täysimääräisesti menettelyn kaikissa vaiheissa;

(au) rohkaistava syventämään yhteistyötä itäisten kumppanimaiden kanssa ja välillä sekä tiedottamaan Euroopan parlamentille säännöllisesti yhteistyön edistymisestä;

2. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman, johon sisältyvät Euroopan parlamentin suositukset, neuvostolle, komissiolle ja Euroopan ulkosuhdehallinnolle sekä

Azerbaidžanille.